

weld in de zin, doch protest onrechtvaardige salariskorting en gevangenneming marinemannen Soerabaja, alles wel aan boord.'

'Absoluut geen communistische neiging' werd daar nog aan toegevoegd in een tweede telegram aan de commandant.¹

Zondag 5 februari werd voor de gouverneur-generaal een dag 'vol spanning, een zenuwachtige dag vol telefoons en telegrammen. Waar ging het schip heen?'² Naar een Engelse haven? Neen – om de noordpunt van Sumatra bleek het verder te varen, de westkust langs, richting Straat Soenda tussen Java en Sumatra. Maandag besloot de vlootvoogd, het ter hoogte van Padang uit de lucht aan te vallen, maar slechts één bommenwerper wist het daar gelegen vliegveld te bereiken. Nieuw besluit: 'De Zeven Provinciën' zou voor Straat Soenda opgevangen en, als het schip zich niet overgaf, aangevallen worden uit de lucht alsmede door de schepen van het inmiddels aangetrokken eskader (de meeste Indonesische minderen waren in Soerabaja in allerijl door Europese vervangen), bestaande uit de kruiser 'Java', twee torpedobootjagers en twee onderzeeboten. De 'Java' bezat intussen slechts 15 cm-geschut; twee kanonnen van 'De Zeven Provinciën' waren bijna tweemaal zo zwaar.

Op vrijdagochtend 10 februari kwam de rebellerende kruiser voor Straat Soenda aan. Wel was aan boord van onenigheid gebleken maar de leiders van de revolve hadden de zaak voldoende in de hand om op een telegrafische sommatie zich over te geven, geseind door de commandant van de eerste Dornier-vliegboot die naderde, min of meer met een herhaling van het eerst uitgezonden telegram te antwoorden: 'Ons niet hinderen. Alles wel aan boord, geen gewonden, dienst gewoon zijn gang. Verder bevelovergave aan commandant één dag vóór aankomst Soerabaja'. De vliegtuigen hadden instructie, eerst een waarschuwingbom te gooien – die instructie was onduidelijk doorgegeven; de eerste bom die om 9 uur 18 viel, werd al op het schip gericht en was meteen raak: van de Indonesische schepelingen werden zestien gedood en acht zwaar gewond (van wie nog vier overleden), van de Europese drie gedood en drie zwaar gewond; er waren zeven licht gewonden. Een matroos hees onmiddellijk de witte vlag.

Hoewel in de dagen na het kapen van 'De Zeven Provinciën' in Indië hier en daar getracht werd, sympathiebetogingen met de muiters te organiseren, bleef het over het algemeen rustig; Chang (dien wij reeds in Rotterdam tegenkwamen) gaf bevel, '*das Marinearsenal in Surabaja zu besetzen und das revolutionäre Proletariat zu bewaffnen*'³, maar het kwam niet tot actie van

¹ A.v., p. 87-88. ² B. C. de Jonge: *Herinneringen*, p. 160. ³ Valtin: *Tagebuch der Hölle*, p. 282.